

מרכז המידע למודיעין ולטרור במרכז
למורשת המודיעין (מל"מ)

חדשות הטרור והסכסוך הישראלי-פלסטיני (1- 8 בספטמבר 2009)

שר הביטחון אישר בנייתן של 445 יחידות דיור בהתנחלויות
(צילום אילוסטרציה: אלחיאית אלג'דידה, בטאון הרשות הפלסטינית, 8 בספטמבר)

עיקרי הדו"ח

■ בגבול רצועת עזה נמשכו השבוע תקריות הירי. גורמי טרור שיגרו רקטות לעבר ישראל ופצצות מרגמה ואש נק"ל לעבר כוחות צה"ל ואזרחים שפעלו בסמוך לגדר הביטחון. חיל האוויר הישראלי ביצע תקיפה יזומה נגד מנהרה בדרום הרצועה, כק"מ וחצי מהגדר, שנועדה להחדיר מחבלים לשטח ישראל (דובר צה"ל). ביהודה ושומרון אירעו כמעט מידי יום תקריות, שכללו בעיקר ידוי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב ישראלים.

■ שר הביטחון אהוד ברק אישר השבוע את בנייתן של 445 יחידות דיור בגושי התיישבות ביהודה ושומרון. דוברים מטעם הרשות הפלסטינית גינו בחריפות את ההחלטה הישראלית וקראו לקהילה הבינלאומית ולממשל האמריקני לנקוט עמדה נחרצת נגד מדיניות ההתנחלות של ישראל.

אירועים בולטים בשטח

רצועת עזה

ירי רקטות ופצצות מרגמה

■ במהלך השבוע האחרון נמשכה מגמה של עלייה קלה בהיקף התקריות בנגב המערבי. במהלך השבוע אותרו בשטח ישראל נפילות של שלוש רקטות. כמו כן נורו שבע פצצות מרגמה, ארבע מהן לעבר כוח צה"ל, שפעל בסמוך לגדר המערכת. בנוסף לכך בוצע ירי מנשק קל לעבר אזרחים וכוחות צה"ל, שעסקו בפעילות סמוך לגדר המערכת.

■ להלן פירוט האירועים:

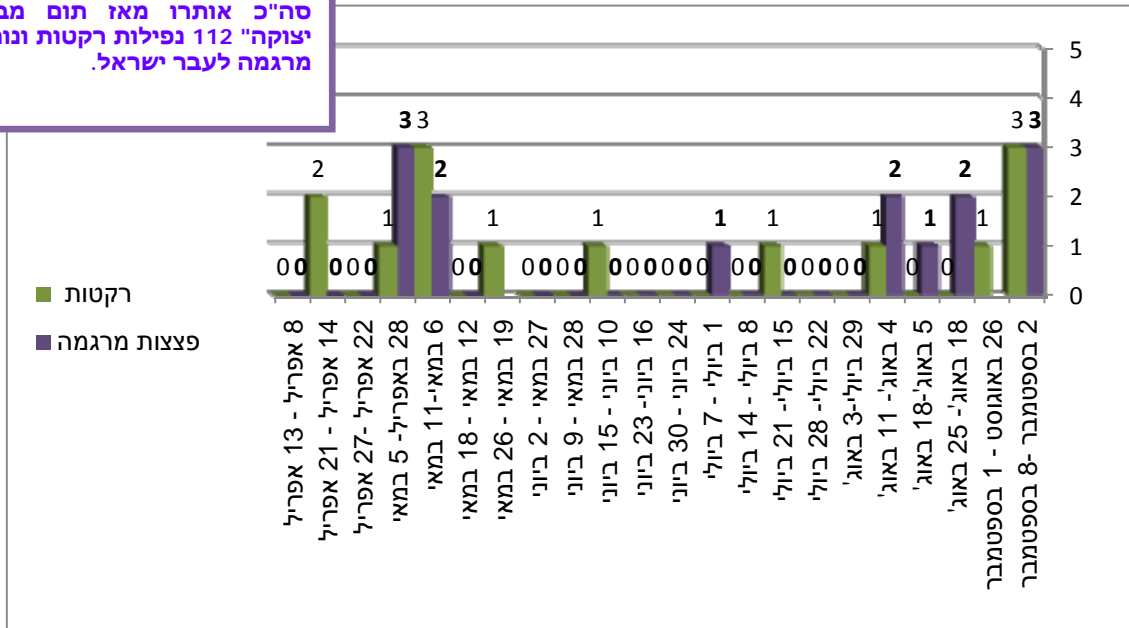
- **3 בספטמבר** – במהלך היממה נורו שבע פצצות מרגמה. ארבע פצצות נורו לעבר כוח צה"ל שעסק בפעילות סמוך לגדר הביטחון. שלוש פצצות נוספות נורו לעבר יישובי הנגב המערבי. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. הזרוע הצבאית של חמאס נטלה, באופן חריג, אחריות לביצוע הירי. בנוסח ההודעה נאמר כי חמאס תמשיך "בדרך הג'יהאד וההתנגדות" (אתר גדודי עז אלדין אלקסאם, 3 בספטמבר).
- **3 בספטמבר** - ירי מנשק קל בוצע לעבר כוח צה"ל סמוך לגדר המערכת במרכז רצועת עזה. הכוח השיב בירי. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק (דובר צה"ל, 3 בספטמבר). התארגנות ג'נד אנצאר אללה בפלסטין, שלאחרונה דוכאה ברפיח על ידי חמאס, נטלה אחריות לירי (פורם פתח, 3 בספטמבר).
- **3 בספטמבר** - ירי מנשק קל בוצע לעבר אזרחים, שביצעו עבודות סמוך לגדר המערכת. לא היו נפגעים. נגרם נזק לטרקטור.
- **4 בספטמבר** – זוהתה נפילה של רקטה בשטח פתוח סמוך ליישוב בנגב המערבי. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.
- **7 בספטמבר** – נפילת רקטה זוהתה בשטח פתוח סמוך ליישוב בנגב המערבי. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

■ ירי הרקטות בוצע בעקבות תקיפה יזומה שביצע חיל האוויר (4 בספטמבר) של מנהרה בעיירה עבסאן הגדולה (אזור ח'אן יונס שבדרום רצועת עזה). המנהרה, שנועדה להחדרת מחבלים לשטח ישראל לשם ביצוע פיגועים, נחפרה בתוך מבנה כק"מ וחצי מגדר הביטחון (דובר צה"ל, 4 בספטמבר). על פי מקורות פלסטינים לא היו נפגעים בתקיפה (קדסנט, 4 בספטמבר; ראמתאן, 4 בספטמבר).

■ עבד אללטיף אלקאנוע, דובר חמאס בצפון הרצועה, אמר כי ההסלמה מהווה "תוקפנות ישראלית מתמשכת נגד הרצועה". אלקאנוע הזהיר את ישראל ואמר כי במידה והיא תסלים את פעולותיה תתקל בתגובה של חמאס ושאר הארגונים, "ביחד או לחוד" (סוכנות צפא, 7 בספטמבר).

ירי רקטות ופצצות מרגמה לעבר יישובי הנגב המערבי¹

סה"כ אותרו מאז תום מבצע "עופרת יצוקה" 112 נפילות רקטות ונורו 74 פצצות מרגמה לעבר ישראל.

יהודה ושומרון

- כוחות הביטחון המשיכו בפעילות הסיכול והמנע במסגרתה נעצרו חשודים בפעילות טרור.
- במהלך השבוע נרשמו תקריות **כמעט מידי יום**, שכללו בעיקר ידוי אבנים והשלכת בקבוקי תבערה לעבר כלי רכב ישראליים. להלן פירוט התקריות:

- **7 בספטמבר** – אבנים ידו בשני אירועים נפרדים לעבר כלי רכב ישראלי סמוך לסנג'יל (צפונית מזרחית לראמאללה) ובאזור חוסן (מערבית לבית לחם). לא היו נפגעים. נגרם נזק לכלי הרכב (דובר צה"ל, 7 בספטמבר).
- **6 בספטמבר** – בקבוק תבערה הושלך לעבר כלי רכב ישראלי סמוך לעזון (מזרחית לקלקיליה). בקבוק נוסף הושלך באזור ואדי ניס (דרומית מערבית לבית לחם). כמו כן ידו אבנים לעבר כלי רכב ישראלי סמוך לבית ע'ור אלפוקא (דרומית מערבית לראמאללה) וסמוך לחוארה (דרומית לשכם). לא היו נפגעים אך נגרם נזק לכלי הרכב (דובר צה"ל, 6 בספטמבר).
- **5 בספטמבר** – אבנים ידו לעבר כלי רכב ישראלי סמוך לעזון (מזרחית לקלקיליה). לא היו נפגעים אך נגרם נזק לכלי הרכב (דובר צה"ל, 5 בספטמבר).
- **3 בספטמבר** – אבנים ידו לעבר כלי רכב ישראלי סמוך לעבוד (צפונית מערבית לראמאללה). לא היו נפגעים אך נגרם נזק לכלי הרכב (דובר צה"ל, 3 בספטמבר).
- **3 בספטמבר** – כוח צה"ל גילה סכין בכליו של נער פלסטיני סמוך למערת המכפלה בחברון. הסכין הוחרמה (דובר צה"ל, 3 בספטמבר).
- **1 בספטמבר** – אבנים ידו לעבר כלי רכב ישראלי סמוך לתורמוס (צפונית מזרחית לראמאללה). באותו יום ידו אבנים לעבר כלי רכב גם באזור סינג'יל (צפונית מזרחית

¹ בסטטיסטיקה זו לא נכלל ירי פצצות מרגמה לעבר סיורי צה"ל בקרבת גדר הגבול, שנפלו בשטח רצועת עזה.

לראמאללה) וכן סמוך ליעבד (דרומית מערבית לג'נין). לא היו נפגעים ונגרם נזק לכלי הרכב (דובר צה"ל, 1 בספטמבר).

התפתחויות ברצועת עזה

המעברים בין הרצועה לבין ישראל

■ המעבר כרם שלום היה פתוח במהלך כל השבוע למעבר תושבים וסחורות. במהלך השבוע עברו במעברים כ-85 משאיות ליום.

נמשכת המתקפה התקשורתית של חמאס נגד אונר"א

■ נמשכות התגובות החריפות של חמאס לידיעות שנפוצו ברצועה על כוונת אונר"א לשלב שעורים בסיסיים אודות שואת העם היהודי בתוכנית הלימודים של בתי הספר שלה². במאמר מערכת תחת הכותרת "עצרו את הסוכנות מדרכה הרעה", שפורסם בביטאון חמאס פלסטיין, מזהיר העורך מצטפא אלצואף מפני הכנסת תכנים חברתיים ופוליטיים העומדים בסתירה ל"זכויות הפלסטינים", תרבותם ודתם לתוכנית הלימודים. עוד מוסיף המאמר, כי היהודים מדברים על נושא השואה ב"הגזמה יתרה" בעוד שמדענים והיסטוריונים במערב הפריכו את דבר קיומה. לדבריו העם הפלסטיני עובר "שואה" לא פחות קשה מידי מי שמצטפא אלצואף מכנה "הנאצים החדשים" (פלסטיין, 3 בספטמבר).

■ אין זו הפעם הראשונה בה משתלח עורך העיתון פלסטיין באונר"א ומנהלה ג'ון גינג ומזהיר מפני "ההשפעות הרעות", שיש לסוכנות על הנוער ברצועה. לדבריו שלחה אליו הסוכנות את יועציו של ג'ון גינג על מנת לנסות לטהר את האווירה ולשפר את תדמיתו של גינג בעיניו (פלסטיין, 3 בספטמבר). לאור התגובות החריפות, פרסמה סוכנות אונר"א (4 בספטמבר) הודעה רשמית המדגישה, כי היא מגנה כל צורה של הכחשת השואה ומתנגדת לפוליטיזציה שלה. עוד נכתב בהודעה כי אונר"א מחויבת לחינוך לזכויות האדם והיא תמשיך להתמקד בפיתוח תוכניות הלימודים להוראת ערכי זכויות האדם (relief web, 4 בספטמבר).

■ במקביל נפתחה חזית נוספת של חמאס נגד אונר"א כאשר משרד הבריאות של ממשל חמאס האשים את אונר"א על שהחזיקה במחסניה במשך חודשים ארוכים ציוד, כולל ציוד דיאליזה, ותרופות שנשלחו ישירות למשרד הבריאות ולא דאגה להעבירם ליעדם. לדברי משרד הבריאות על ידי כך שותפה אונר"א ל"מצור" המוטל על הפלסטינים ברצועת עזה (אתר משרד הבריאות של ממשל חמאס, 3 בספטמבר).

² ראו לקט מידע: "המאבק על אופי החינוך ברצועת עזה: חמאס יוצאת במתקפה נגד אונר"א על רקע ידיעות בדבר כוונתה לשלב לימודי שואה בתוכנית הלימודים בבתי הספר שלה ברצועת עזה. זאת, כחלק מהמאבק שמנהלת חמאס לבלעדיות על מערכת החינוך ברצועה ולהטמעת האידיאולוגיה האסלאמית-רדיקאלית, ערכי השנאה לישראל והמאבק המזוין נגדה בתוכניות הלימודים" (6 בספטמבר, 2009).

נמשכת המתיחות בין חמאס להתארגנויות הג'האדיות-סלפיות

■ **מחמוד טאלב**, פעיל ההתארגנות הג'האדית, גלג'לת, שהתראיין בזמנו לעיתון אלאימ (11 ביולי 2009), שב והעניק ראיון ממקום מחבואו ברצועה לעיתון הערבי אלשרק אלאוסט (6 בספטמבר). בראיון הוא חזר על דברים שאמר בראיון הקודם ובכלל זה על כוונת הפעילים הג'האדיים להישבע אמונים לאסאמה בן לאדן משום ש"הוא מפקדנו והממונה עלינו". מחמוד טאלב סיפר, כי הוא הפך ל"מבוקש מספר אחד" ולאיום על הביטחון הלאומי בעיני ממשל חמאס. משנשאל "האם תנקמו את מה שקרה לג'נד אנצאר אללה" השיב: "נעשה את מה שמכתיבה לנו ההלכה בכל הקשור לתגמול על שפיכת דמם של אחינו מג'נד אנצאר אללה והשיח' שלנו אבו אנואר אלמקדסי" (קרי, שיח' עבד אללטיף מוסא, שנהרג ע"י חמאס בקרבות באזור מסגד אבן תימיה, ב-14 באוגוסט). מחמוד טאלב התלונן, כי חמאס החרימה לאנשיו אמצעי לחימה רבים וציוד וכי לוחמים רבים נעצרו בעת ששבו ממשימות ג'האד [נגד ישראל].

נמשכים גינויים של התארגנויות הג'האד העולמי נגד חמאס

■ **ארגון אלקאעדה בעיראק** (דולת אלעראק אלאסלאמיה) פרסם ב-5 בספטמבר הודעת גינוי חריפה לחמאס באתר הסברה מרכזי של אלקאעדה (אלפג'ר מדיה סנטר). ההודעה שבה ומגנה את "הכנופיה השולטת בעזה" על הפגיעה במסגד אבן תימיה והוצאתם להורג של מוסלמים-סלפיים כשירות לצלבנים (ארה"ב והמערב), ליהודים ולשליטים הערביים הכופרים, ובמיוחד משטרו של הנשיא מבארכ. ההודעה טוענת, כי מספר הפעילים הסלפיים שנהרגו ע"י "כנופיית" חמאס בתקופת שלטונה ברצועה עולה על מספר היהודים שנהרגו בתקופה זאת. ההודעה קוראת לאללה לנקום את דם הנרצחים ולחסל את מדינת החמאס ותובעת מהסלפיים ברצועה שלא לשאת ולתת עם "הפושעים".

כתורת הכרוח של ארגון אלקאעדה בעראק

■ בנוסף לכך, השיח' הג'האדי-סלפי בירדן **עצאם אלברקאוי**, המכונה **אבו מחמד אלמקדסי**, פרסם באתר האינטרנט שלו גילוי דעת בו האשים את חמאס ברצח מוסלמים (אתר שבכת פלסטין אלאעלמיה, 29 באוגוסט). בלבנון קראו התארגנויות סלפיות במחנה הפליטים עין אלחלווה להחרים את חמאס על מנת להפעיל עליה לחצים להפסיק התקפותיה נגד הסלפיים ברצועה (אתר שבכת פלסטין אלאעלמיה, 29 באוגוסט).

תגובות לכפיית לבוש אסלאמי בבתי ספר ברצועה

■ אתר האינטרנט אסלאם-און-ליין דיווח מעזה כי קיימת "החלטה בלתי מוכרזת" של ממשל חמאס לחייב את תלמידות בתי הספר התיכוניים במערב העיר עזה ללבוש תלבושת התואמת את ההלכה האסלאמית. בעוד שמנהלי בתי ספר במזרח העיר מסרו, כי לא קיבלו הנחיות רשמיות בעניין זה, מסרו מורים ותלמידות בבתי ספר במערב העיר כי הוחל ביישום "ההחלטה הבלתי מוכרזת" כבר ביום הלימודים הראשון ב-23 באוגוסט. "מקורות בתחום החינוך" מסרו כי התמקדות ממשל חמאס במערב העיר עזה, שם מתגוררות השכבות האמידות, נובעת מהתנהגות מספר תלמידות הלובשות בגדים צמודים ומתנהגות במתירנות. התלמידות בבתי ספר הללו נאלצו להופיע בלבוש בשם **גילבאב** (בגד עליון בצורת שמלה בצבע אחיד המכסה את כל גוף האישה) בצבע כחול כהה ונעליים בצבע שחור או לבן (אסלאם-און-ליין, 24 באוגוסט, 2009³).

נשים וילדות עוטות גילבאב

■ החלטת מנהלת החינוך במערב העיר עזה לכפות על תלמידות בתי ספר לבוש אסלאמי המשיכה לעורר ביקורת. סוכנות הידיעות הצרפתית דיווחה על כמה תגובות בקרב התלמידות: תלמידה בבית הספר אחמד שוקי בשכונת אלרמאל בעזה סירבה ללבוש את הלבוש האסלאמי באומרה ש"ממשלת חמאס אינה יכולה לכפות בכוח לבוש אסלאמי"; התלמידה נור עלואן אמרה שהיא לא תעטה כיסוי ראש ואמרה "אנחנו מוכנים להסכים לכל דבר אבל לא ללבוש האסלאמי מפני שהוא מטשטש את סימני הילדות וגורם לנו להיראות מבוגרות הרבה יותר"; התלמידה סעאד ראצ'י ציינה, כי ההחלטה מהווה "מכה לחירויותינו"; התלמידה סמר (נוצרייה) אמרה כי אין ברירה אלא ללבוש לבוש אסלאמי ולעטות כיסוי ראש מפני ש"אלה החלטות הממשלה ויש לכבדן כל עוד אנחנו חיים כאן" (סוכנות הידיעות הצרפתית, 23 באוגוסט, 2009).

■ שר החינוך בממשל חמאס **מחמד עסקול** הגיב על הביקורת, שהתעוררה בעניין זה בטענו כי אין החלטה לכפות על התלמידות ללבוש גילבאב. לטענתו, כמה מנהלות בתי ספר קיבלו "החלטה עצמאית" לפיו הגילבאב הינו התלבושת המחויבת. לדבריו, הן לא נקטו צעדי אכיפה נוקשים נגד התלמידות כמו סילוק מהלימודים, "אלא רק היו שיחות עם התלמידות" (אלרסאלה, 27 באוגוסט, 2009).

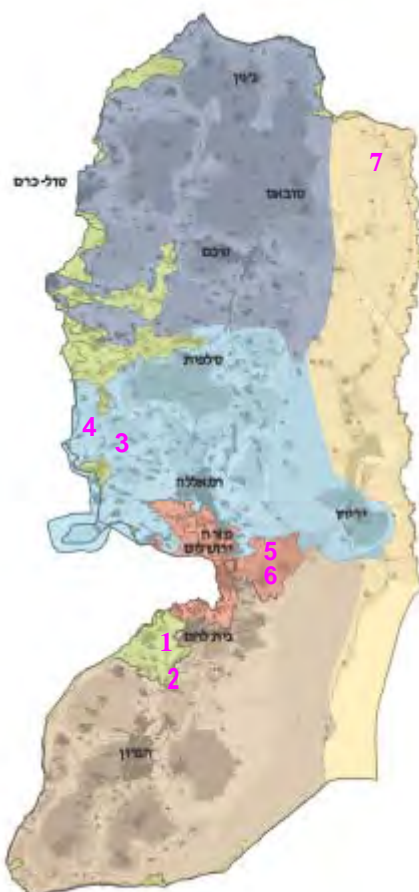
³ בקראן קיים ציווי המחייב את נשות המאמינים לעטות על עצמן **גילבאב**. על פי המסורת האסלאמית, כאשר אישה מגיעה לגיל הבגרות, אסור לה לחשוף את איברי גופה למעט הפנים והידיים. בדרך כלל נהוג שגיל תשע הינו גיל הבגרות. בבתי הספר בעולם האסלאמי נוהגים בדרך כלל שלא לכפות על בנות מתחת לגיל תשע ללבוש לבוש אסלאמי. עם זאת, חלק מחכמי הדת ממליצים להורות וגם לילדות מתחת לגיל תשע ללבוש לבוש אסלאמי מסורתי על מנת להרגילן ללבוש זה.

התהליך המדיני

■ שר הביטחון, אהוד ברק, **אישר בנייתן של 455 יחידות דיור** בגושי התיישבות ביהודה ושומרון לפי הפירוט הבא:

- **הר גילה** (גוש עציון) - 149 יחידות
- **מודיעין עלית** - 84 יחידות
- **אגן איילות** (גבעת זאב) - 76 יחידות
- **קידר** (סמוך למעלה אדומים) - 26 יחידות
- **משכיות** (בקעת הירדן) - 20 יחידות
- **מעלה אדומים** - 89 יחידות
- **אלון שבות** (גוש עציון) - 12 יחידות

מפה סכמטית של יחידות הדיור שאושרו

1.	הר גילה - 144 יחידות חדשות
2.	אלון שבות - 12 יחידות חדשות
3.	גבעת זאב - 76 יחידות חדשות
4.	מודיעין עלית - 84 יחידות חדשות
5.	מעלה אדומים - 89 יחידות חדשות
6.	קידר - 26 יחידות חדשות
7.	משכיות - 20 יחידות חדשות

■ ההחלטה הישראלית עוררה גל של תגובות פלסטיניות שליליות:

- **נביל אבו רדינה**, דובר הנשיאות, קרא לקהילה הבינלאומית ולממשל האמריקני לנקוט עמדה נחרצת נגד מדיניות ההתנחלות. הוא אמר ש"המשך מדיניות ההתנחלות היהודית מהווה קריאת תיגר על הנשיא אובמה ועל הקהילה הבינלאומית. בכך, ישראל אינה רוצה שלום, עוסקת בהטעיה ובהולכת שולל של העולם ומבזבזת זמן" (ופא, 7 בספטמבר, 2009).

• **צא"ב עריקאת**, ראש מחלקת המו"מ באש"ף, מסר הודעה, שבה קבע כי "החלטתה של ישראל סילקה את האמונה בכך שישראל היא שותפה אמינה לשלום". הוא הוסיף כי ההחלטה הישראלית מעקרת כל משמעות מהקפאת ההתנחלויות, אם וכאשר יוכרז עליה (סוכנות הידיעות רויטרס, 7 בספטמבר, 2009).

• **עמר חלמי אלע'ול**, יועצו של ראש הממשלה סלאם פיאצ', מסר בראיון לתחנת טלוויזיה פלסטינית ש"ניתן לראות שישראל היא מדינה מעל לחוק, אשר אינה מעוניינת בתהליך של הסדר מדיני, ואשר דוגלת באידיאולוגיה של השבת האלימות לאזור משום שהיא ממשיכה בבניית התנחלויות וממשיכה להתעלם מזכויות העם הפלסטיני" (הטלוויזיה הפלסטינית, 7 בספטמבר, 2009).

קריקטורה באתר חמאס : מימין למעלה הכיתוב: (הפסקת) ההתנחלויות (Palestine-info, 8 באוגוסט)

■ **הממשלה הפלסטינית** ערכה ישיבה שבועית בראשותו של סלאם פיאצ' בה גינתה את התכנית הישראלית לאישור הבנייה בהתנחלויות. פיאצ' קרא להמשך "ההתנגדות העממית בדרכי שלום" נגד ההתנחלויות והגדר והעלה על נס את מאבקם של תושבי בלעין, נעלין ומקומות נוספים (אתר לשכת ראש הממשלה הפלסטיני, 7 בספטמבר 2009).

סיור אבו מאזן באירופה ובמדינות ערב

אבו מאזן נפגש עם נשיא מצריים חסני מבארכ במהלך ביקורו בקהיר (ופא, 5 בספטמבר, 2009)

יו"ר הרשות הפלסטינית מחמוד עבאס לוחץ את ידו של נשיא וונצואלה הוגו צ'אבו במהלך ביקורו בלוב לרגל חגיגות 40 שנה לשלטון קד'אפי בלוב (ופא 2 בספטמבר, 2009)

■ במהלך השבוע קיים אבו מאזן סבב ביקורים בצרפת, ספרד ומספר מדינות ערביות. במהלך ביקורו בקהיר ערך מסיבת עיתונאים, שבמהלכה התייחס לכמה סוגיות הקשורות לתהליך המדיני. בדבריו ציין, כי "**הפסקת ההתנחלות היא תנאי, שאנו מציבים, והדבר מופיע במפת הדרכים**". לדבריו, בראש ההתחייבויות הישראליות נמצאת ההתחייבות שלא יושמה עד כה והיא הפסקת פעילויות ההתנחלויות על כל צורותיהן, כולל הגידול הטבעי. אבו מאזן אישר את הידיעות אודות **פגישה עם ראש הממשלה נתניהו בחסות נשיא ארצות הברית אך תהה לגבי מטרתה:** "פגישה לשם פגישה בלתי אפשרית, אך אם זו תהיה פגישה לשם נקיטת עמדה ברורה בנוגע להתנחלויות ועניינים נוספים הפלסטינים לא ימנעו אותה". לדבריו, "אין סיבה להיפגש עם נתניהו במקרה שימשיך בהרחבת ההתנחלויות משום שמשמעות הדבר היא שהוא אינו מעוניין לעשות דבר למען השלום". בהמשך האשים אבו מאזן את ישראל כי היא מנסה לשנות באופן חד צדדי בכל האמצעים את סממניה הערביים של ירושלים (ופא, 5 בספטמבר, 2009).